

Oponentní posudek pro habilitační řízení na práci

PhDr. Martiny Hrozenské, PhD.

Kvalita života starších lidí v priestore spoločenských vied

Vydané jako monografie Vydavatelstvom Effeta v Nitře, 2011

Volba tématu:

Zvolené téma kvality života starších lidí je navýsost aktuální. Probíhá Evropský rok aktivního stáří, ve Vídni se schází ministerská konference k projednání jak byla realizovaná Madridská deklarace 2.ministerské konference o stárnutí (2002), svolané Evropskou hospodářskou komisí OSN. V Berlíně se téhož roku přijala „Regionální implementační strategie“ pro Evropu. Kontrola plnění byla provedena v Leonu v roce 2007 a letos se přistupuje ke kontrole po 10 letech.

Základní osou mezinárodního i evropského dokumentu z roku 2002 je aktivní stáří, které podmiňuje vysokou kvalitu života seniorů.

Výzkum kvality života, který předešel jednání politiků a odborníků je nanejvýše aktuální a přínosný.

Aktuálnost tématu autorka zdůvodňuje v úvodu práce s poukazem na sociální souvislosti stárnutí obyvatelstva.

Struktura:

Práce je rozložena v podstatě do tří tematických okruhů: teoretické analýze pojmu kvality života, teoretické pojetí kvality života seniorů a výzkumu kvality života seniorů v Nitře.

Prvnímu okruhu jsou věnovány dvě kapitoly. V první kapitole se autorka zabývá historickým a filosofickým souvislostem kvality života obecně a druhou kapitolu věnuje otázkám fenoménu kvality života.

V první kapitole, kde se soustředila na historii měnícího se pojetí kvality života jako faktoru filosofického a biologického. Vychází z filosofii, která se rozvinula v 19.století, počínaje Hegelem a zdůrazňuje i vazbu na biologické vnímání u dalších modernějších autorů. Zabývá se individuálním a kolektivním vnímání kvality života a

demonstruje posun od subjektivního vnímání osobní pohody ke kvalitě života, jak je vnímají Rogerson, Argyle a Rapley. Výklad končí shrnutím poznatků a vnímáním principů kvality života reprezentativním souborem teoretiků.

Druhá kapitola je věnována fenoménu kvality života obecně. Obsahuje dobrý přehled odborné literatury, která se věnuje indikátorům kvality života. Tuto část kapitoly končí přehlednou tabulkou o indikátorech kvality života (str.61). končí pojednáním o vztahu kvality života, chudoby sociálního kapitálu.

Druhému tématickému okruhu je věnována třetí kapitola. Je velmi stručná. Dává však poměrně přijatelný obraz o autorech, kteří se zabývají kvalitou života starších lidí obecně a v postmoderně zvláště.

Třetím tématickým okruhem je vlastní výzkum, který je hlavním přínosem práce. Vhodně a účelně kombinuje kvantitativní a kvalitativní techniky. Je zaměřen na Nitru.

Výsledky práce jsou shrnuty v závěrečné kapitole, která obsahuje i návrhy pro praxi.

Hodnocení:

Kapitoly 1 a 2 jsou přehledné, analytické a shrnují podstatnou odbornou literaturu v dostatečné rozsahu.

Kapitola 3 je stručná na to že je výchozí pro praktický výzkum a chybí mi alespoň zmínka o empirickém výzkumu, které byly v přípravných studiích pro formulaci světové deklarace stárnutí a evropské „Regionální implementační strategii“ (2002). Řadu těchto studií připravil International Institute on Ageing, United Nations – Malta, který léta studuje všechny aspekty stárnutí, a OECD.

Kapitola 4 začíná poznámkou, že akademický přístup sleduje jen „explanaci“ a „a výuku“, a nesleduje přímé propojení s kvalitou života. Je to poznámka, o které lze pochybovat. Tuto hypotézu zpochybňuje sama autorka její presentací přesně provedeného výzkumu kvantitativního a kvalitativního výzkum, při kterém používala metodiku WHOQOL. Sama na stránkách 134-139 formuluje několik myšlenek pro praxi, některé mimochodem jsou již ve zmíněné „Regionální implementační strategii“ (2002).

Po formální stránce, práce je vyvážená a opírá se úctyhodný zásobník zahraniční a domácí literatury. Při výzkumu zdárně používá osvědčené metodiky Světové zdravotnické organizace. Závěry obohacují jak výuku tak i poznatky pro praxi. Je dobře a srozumitelně napsaná. Splňuje kriteria kladené na habilitační práce.

Doporučuji k úspěšné obhajobě.